

Vergeten bombardement

Het drama in de Middelburgse Eigenhaardstraat op 15 mei 1940

Dat op 17 mei 1940 een groot deel van de binnenstad van Middelburg werd verwoest door een luchtbombardement en een artilleriebeschieting, met als gevolg enorme branden, is alom bekend. Op alle gedenkdagen wordt aan deze ramp gememoreerd in toespraken en krantenartikelen.

Ondanks de enorme verwoestingen, waren er betrekkelijk weinig slachtoffers te betreuren. De inwoners van de stad waren enkele dagen tevoren massaal de stad uitgevlucht naar de omliggende dorpen; dit op dwingend advies van de burgemeester. Bij al die herdenkingen en treurnis over de verwoeste stad is het opvallend dat vrijwel nooit aandacht wordt geschonken aan de grote tragedie die Middelburg twee dagen eerder al trof. Vooral de Eigenhaardstraat moest het daarbij ontgelden, een kleine straat met aan weerskanten een rijtje van zo'n veertien vrijwel identieke huizen.

Toen daar de meeste bewoners, na de oproep van de burgemeester op dinsdag 14 mei, in paniek wegtrokken, met medeneming van wat zij konden dragen, waren er twee naast elkaar wonende oude echtparen die weigerden om weg te gaan. Het zou volgens hen niet zo'n vaart lopen. Een bezorgde overbuurvrouw wilde de oudjes niet in de steek laten en besloot om ook te blijven. Ze zou hen, bijvoorbeeld bij luchtalarm, gezelschap gaan houden en als dat nodig was ook wat hulp bieden.

Op woensdagochtend 15 mei loeiden plotseling de sirenes voor het luchtalarm en enkele minuten later vloog een bommenwerper boven de stad. Er werd wel op geschoten, maar het afweergeschut was al heel wat minder dan op de eerste dagen van de oorlog.

De bommenwerper liet een aantal bommen vallen. De eerste ontplofte schuin tegenover de Koningsbrug, tegen de gevel van een pakhuisje op de Kousteensedijk. Het was de opslagplaats van de grossierderij op de hoek van de Stationsstraat.

Een van de pakhuisknechten – woonachtig in de Eigenhaardstraat – was daar op het moment van de inslag aanwezig en werd gedood.

Een tweede bom was een voltreffer op twee huizen in de Eigenhaardstraat. Uit alle andere huizen waren de bewoners gevlucht en juist de huizen waarin de vier oude mensen zaten die niet gevlucht waren, werden getroffen. Zij vonden alle vier de dood. Hun huizen werden totaal vernield. De overbuurvrouw, die op het moment dat de bom doeltrof net de straat overstak op weg naar haar oude overburen, werd midden op straat getroffen door waarschijnlijk een bombscherf. Ze was op slag dood en bleef, deerlijk verminkt, midden op straat liggen.

Een derde bom viel wat verderop, in een tuin, waar hij tegen de meters dikke fundering van een oud graanpakhuis ontplofte. Er ontstond een flinke krater, maar geen schade. Achter die dikke muren in de gewelfde kelder hadden enkele mannen hun toevlucht gezocht voor het luchtalarm. Ze kregen een enorme dreun te verwerken maar bleven ongedeerd. De schrik was echter groot.

Er vielen nog enkele bommen op de Loskade en in het kanaal, zonder noemenswaardige schade aan te richten. De bommenwerper verdween en het signaal 'alles veilig' loeide.

De vraag welk militair doel de piloot voor

ogen had, zal nooit worden beantwoord, maar dat leuke straatje, de Eigenhaardstraat, had op een bijzonder tragische manier zes doden te betreuren.

L. Cornelisse

gehuwd met Jan Paulus Maartense, Eigenhaardstraat 17.

Uit deze akten blijkt dat de vijf slachtoffers 's morgens om kwart over negen zijn overleden. Opmerkelijk is dat in de rapporten van de politie en de brandweer geen melding wordt gemaakt van deze gebeurtenis op de vijftiende mei. Wel schrijft Bob van

In de Eigenhaardstraat is geen gedenkteken te vinden voor de omgekomen bewoners van de straat. Aan de gevels van de huisnummers 17 en 19 is wel te zien dat deze van recentere datum zijn. (Foto Leo Hollestelle)

Naschrift van de redactie

In het overlijdensregister van Middelburg zijn op 16 mei 1940 vijf overlijdensakten ingeschreven van bewoners van de Eigenhaardstraat die op 15 mei zijn omgekomen. Hun namen zijn:

- Cornelia de Klerk, oud 36 jaar, gehuwd met Lambertus Cornelis Smolders, Eigenhaardstraat 12.
- Fransina Maartense, oud 55 jaar, gehuwd met Marinus Christiaan Tisserand, Eigenhaardstraat 9.
- Marinus Christiaan Tisserand, oud 52 jaar, fabrieksarbeider, Eigenhaardstraat 9.
- Pieter Cornelis Roest, oud 35 jaar, pakhuisknecht, Eigenhaardstraat 3.
- Cornelia Maria de Pan, 48 jaar oud,

der Weel in zijn boekje *Manenblussers in oorlogstijd* (2002) op pagina 12 over een bombardement van brisantbommen in de buurt van de Korendijk en de Eigenhaardstraat op 16 mei, omstreeks 10.00 uur. Er ontstond geen brand.

In de notulen van de vergadering van de gemeenteraad van Middelburg van 7 juni 1940 – de eerste na het bombardement op de stad van 17 mei – wordt ook even stilgestaan bij de mensen die “reeds op 15 Mei het leven verloren”.

Wie weet meer over dit vergeten bombardement en waren er nu vijf of zes doden te betreuren?